

Mieczysław Augustyn
Senator RP

Piła, 8 czerwca 2012r.

Szanowna Pani
Marzena Kempieńska
Przewodnicząca XV Zgromadzenia
Ogólnego Związku Powiatów Polskich

Szanowna Pani Przewodnicząca, w załączeniu przesyłam odpowiedzi Ministra Skarbu Państwa i Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stanowiska XV Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich dotyczącego zarządzania przez starostów zasobami Skarbu Państwa.

Z wyrazami szacunku

Do wiadomości:

Mirostław Mantaj - Starosta Piłski

Ryszard Gołowski - Starosta Złotowski

Michał Piechocki - Starosta Wągrowiecki

Julian Hermaszczuk - Starosta Chodzieski

Wiesław Maszewski - Starosta Czarnkowsko-Trzcianecki

MINISTER SKARBU PAŃSTWA

MSP/DMSP/ 2637 /12
DMSP-GM-0701-9 /12

Warszawa, dnia 28 maja 2012r.

Pan Mieczysław Augustyn

**Senator
Rzeczypospolitej Polskiej**

W odpowiedzi na pismo Pana Senatora z dnia 14 maja 2012r., przy którym przekazano Stanowisko XV Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich uzgodnione w Ossie k. Rawy Mazowieckiej w dniu 13 kwietnia 2012r., dotyczące przejęcia przez starostów zarządu nad mieniem Skarbu Państwa sprawowanego obecnie przez Agencję Nieruchomości Rolnych oraz Agencję Mienia Wojskowego przedstawiam następujące stanowisko.

Przede wszystkim należy zauważyć, że przejęcie przez starostów zarządu nad mieniem Skarbu Państwa, którym obecnie gospodarują obie agencje rządowe wiązałoby się de facto z ich likwidacją. Na obecnym etapie takie działania nie znajdują uzasadnienia. Obie Agencje realizują ważne ustawowe zadania wynikające z polityki państwa określonej w ustawie z dnia 19 października 1991r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* (Dz. U. z 2007r. Nr 231, poz. 1700 ze zm.) w odniesieniu do Agencji Nieruchomości Rolnych oraz w ustawie z dnia 30 maja 1996 r. *o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz a Agencji Mienia Wojskowego* (Dz. U. z 2004 r. Nr. 163, poz. 1711 ze zm.) w odniesieniu do Agencji Mienia Wojskowego.

Agencja Nieruchomości Rolnych realizuje zadania w szczególności w zakresie:

- 1) tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych,
- 2) tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- 3) restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze,
- 4) obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowanymi na cele rolne,
- 5) administrowania zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne,

- 6) zabezpieczenia majątku Skarbu Państwa,
- 7) inicjowania prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa oraz popierania organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych.

Oprócz powyższych zadań, Agencja realizuje również zadania określone odrębnymi przepisami, a w szczególności przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego, o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o ubezpieczeniach społecznych rolników, ustawy o stosunku państwa do kościoła.

Obecnie działania Agencji skierowane są głównie na wspieranie gospodarstw rodzinnych, stanowiących zgodnie z Konstytucją RP podstawę ustroju rolnego państwa. Agencja Nieruchomości Rolnych realizując zadania związane m.in. z gospodarowaniem mieniem Zasobu stosuje na terenie całego kraju jednolite zasady i procedury, wprowadzone zarządzeniami i wytycznymi Prezesa. Oznacza to dla kontrahentów Agencji (głównie rolników, w tym dzierżawców) poczucie stabilności we współpracy z tą instytucją, a także równe traktowanie podmiotów, niezależnie od rejonu kraju. Decentralizacja zarządzania mieniem Zasobu nie będzie gwarantować stosowania przez starostów spójnej polityki w tym zakresie.

Zgodnie z ustawą z dnia 8 lipca 2005 r. *o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej*, która określa zasady realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, źródłem finansowania wypłat rekompensat oraz kosztów obsługi wypłat tych świadczeń są wpływy ze sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa realizowanej w trybach przetargowych, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400 000 ha. Ustawa określa wysokość rekompensaty na poziomie 20% wartości nieruchomości pozostawionej. Na podstawie art. 16 ust.4 ww. ustawy Agencja Nieruchomości Rolnych jest odpowiedzialna za przekazywanie środków finansowych na rachunek państwowego funduszu celowego - Funduszu Rekompensacyjnego, z których dokonywane są wypłaty rekompensat oraz pokrywane koszty obsługi wypłat. Na podstawie aktualnie dostępnych danych łączną wartość uprawnień zabużańskich wynikających z ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. należy określić na kwotę co najmniej 4,2 mld zł, Minister Skarbu Państwa będący dysponentem Funduszu Rekompensacyjnego jest organem odpowiedzialnym za zapewnienie ciągłości i płynności wypłat rekompensat.

Nie ulega wątpliwości, że proponowane przejęcie przez starostów zarządzania Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa znacznie utrudniłoby planowanie i generowanie przychodów Funduszu Rekompensacyjnego, co w efekcie doprowadziłoby do braku płynności wypłat rekompensat. Wiązałoby się to w konsekwencji z przejęciem zobowiązań płatniczych wobec zabużan bezpośrednio przez budżet państwa oraz dodatkowymi obciążeniami finansowymi Skarbu Państwa, ponieważ osoby dysponujące niezrealizowanymi decyzjami uprawniającymi do wypłaty świadczeń mogłyby występować na drogę postępowania sądowego. Poza obowiązkiem wypłaty środków zgodnie z treścią rozstrzygnięć administracyjnych (waloryzowanych dodatkowo na dzień wypłaty), zaistniałaby wówczas również konieczność ponoszenia przez Państwo Polskie dodatkowego ciężaru finansowego zasądzonych pełnych odszkodowań i kosztów postępowań sądowych. Ponadto, wstrzymywanie wypłat rekompensat spowodowałoby także występowanie przez zabużan do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ze skargami na niewykonywanie przez Państwo Polskie zobowiązań ustawowych, co w efekcie doprowadziłoby do wydawania przez ten

organ wyroków dotyczących mienia zabużańskiego, w których Trybunał mógłby zasądzać na rzecz skarżących zadośćuczynienia za szkodę materialną w wysokości 100 % wartości pozostawionego mienia.

Działalność Agencji Mienia Wojskowego reguluje ustawa z dnia 30 maja 1996 r. *o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz a Agencji Mienia Wojskowego* (Dz. U. z 2004 r. Nr. 163, poz. 1711 ze zm.), która określa zasady i tryb gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, zbędnym dla potrzeb resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych. Wpływy uzyskiwane przez Agencję z tytułu zagospodarowania mienia przekazywane są do budżetu wskazanych resortów. Agencja Mienia Wojskowego, w okresie od podjęcia działalności do końca 2011 r., wypracowała środki finansowe pozwalające przekazać do budżetu tych resortów kwotę blisko 1,5 mld zł.

Gospodarowanie nieruchomościami przez Agencję odbywa się zgodnie z wymogami racjonalnej gospodarki. Do gospodarowania przez Agencję Mienia Wojskowego nieruchomościami mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), regulujące zasady gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Przetargi na sprzedaż i dzierżawę nieruchomości organizowane są zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. *w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości* (Dz. U. Nr 207. poz. 2108 ze zm.). Należy zaznaczyć, że wskazane przepisy zobowiązani są stosować także starostowie, jako organy reprezentujące Skarb Państwa, stąd też procedury zbywania nieruchomości zarówno przez starostów, jak i przez Agencję są ujednolicone.

Agencja Mienia Wojskowego, realizując proces zagospodarowania nieruchomości, stara się w miarę możliwości uwzględniać potrzeby i oczekiwania jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów i województw). Dotychczas przekazała samorządom nieodpłatnie na cele publiczne 234,5 ha gruntów i 133 budynki o wartości 91,6 mln zł. Od 2009 r. przekazała także były lotniska wojskowe o powierzchni 2326,5 ha na podstawie rozporządzenia z dnia 24 grudnia 2008 r. *w sprawie wykazu lotnisk wojskowych, które mogą być wykorzystane na potrzeby lotnictwa cywilnego* (Dz. U. z 2009 r. Nr 3, poz. 12 ze zrn.). Ponadto Agencja Mienia Wojskowego dokonała sprzedaży z bonifikatami na rzecz samorządów nieruchomości o powierzchni 3274,8 tys. ha wraz z 1697 budynkami. Za wskazane nieruchomości, wartości 480,2 mln zł, uzyskano kwotę 237,8 mln zł, a więc udzielono samorządom bonifikaty w wysokości 242,4 mln zł. Z tytułu podatku od nieruchomości Agencja Mienia Wojskowego przekazała samorządom gminnym kwotę 17,3 mln zł w 2010 r., a w roku ubiegłym 16,9 mln.

Odnosząc się do kwestii niedostatku dochodów własnych powiatów pragnę zaznaczyć, że powiaty są jednostkami samorządu terytorialnego gospodarującymi zasobem nieruchomości stanowiących własność powiatu, natomiast starostowie, wykonując zadania z zakresu administracji rządowej, gospodarują zasobem nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa. Ze względu na powyższe kwestie własnościowe, powiaty nie mogą zagospodarowywać nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa i czerpać korzyści z tego tytułu. Wcześniej starostowie musieliby te nieruchomości przekazać na własność powiatów w formach przewidzianych przepisami ustawy *o gospodarce nieruchomościami*.

Pragnę jednocześnie zwrócić uwagę na fakt, że propozycje związane z przeniesieniem uprawnień dotyczących zagospodarowania nieruchomości będących obecnie w gestii Agencji Nieruchomości Rolnych i Agencji Mienia Wojskowego na Skarb Państwa reprezentowany przez starostów oraz jednostki samorządu terytorialnego były analizowane wcześniej, jednak właściwe organy nie znalazły uzasadnienia dla wprowadzenia stosownych regulacji ustawowych rozwiązujących omawianą kwestię.

Należy ponadto wskazać, że zarówno starostowie, jak i agencje rządowe, w tym Agencja Nieruchomości Rolnych i Agencja Mienia Wojskowego, gospodarujące nieruchomościami będącymi własnością Skarbu Państwa mają ustawowy obowiązek należytej ochrony interesów majątkowych Skarbu Państwa, stosując przepisy ustawy *o gospodarce nieruchomościami*, i ten aspekt ich działalności jest pod kontrolą Najwyższej Izby Kontroli, innych uprawnionych organów oraz nadzorem właściwych ministrów.

Z poważaniem

MINISTER SKARBU PAŃSTWA
z up. PODSEKRETYARZ STANU

Rafał Baniek

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Warszawa, dnia 30 maja 2012 r.

GZsd-0700-28/12

**Pan
Mieczysław Augustyn
Senator RP
ul. Śródmiejska 20/1
64-920 Piła**

Odpowiadając na pismo z dnia 14 maja 2012 r. w sprawie stanowiska XV Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich dotyczącego podjęcia inicjatywy zmierzającej do przejęcia przez starostów zarządu nad nieruchomościami Skarbu Państwa sprawowanego obecnie m.in. przez Agencję Nieruchomości Rolnych uprzejmie informuję, co następuje.

Ewentualne przejęcie przez starostów nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w efekcie wiązałoby się z likwidacją Agencji Nieruchomości Rolnych. Obecnie takie działanie byłoby niezasadne. Agencja realizuje bowiem zadania wynikające z polityki państwa określone w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, w szczególności w zakresie:

- 1) tworzenia oraz poprawy struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych,
- 2) tworzenia warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- 3) restrukturyzacji oraz prywatyzacji mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolnicze,
- 4) obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu Państwa użytkowanymi na cele rolne,

Oprócz powyższych zadań, Agencja realizuje również zadania określone odrębnymi przepisami, a w szczególności przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego, przepisami o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy

Agencja Nieruchomości Rolnych realizując zadania związane m.in. z gospodarowaniem mieniem Zasobu stosuje na terenie całego kraju jednolite zasady i procedury, wprowadzone zarządzeniami i wytycznymi Prezesa. Oznacza to dla kontrahentów Agencji (głównie rolników, w tym dzierżawców) poczucie stabilności we współpracy z tą instytucją, a także równe traktowanie podmiotów, niezależnie od rejonu kraju. Decentralizacja zarządzania mieniem Zasobu nie będzie gwarantować stosowania przez starostów spójnej polityki w tym zakresie.

Istnieje realne zagrożenie, iż decentralizacja zadań wykonywanych dotychczas przez Agencję doprowadzi w niektórych rejonach kraju do zaprzestania realizacji części z nich, głównie na skutek problemów z ich finansowaniem. Agencja, jako instytucja z planowanym centralnie budżetem, jest w stanie finansować realizację w skali całego kraju zadań wymagających znacznego nakładu środków, w tym nie przynoszących dochodu (utrzymanie mienia niezagospodarowanego, zasobów mieszkaniowych, remonty i inwestycje obiektów budowlanych i infrastruktury). Starostwa, które przejmą niewiele mienia Zasobu mogącego przynieść przychody z dzierżawy lub sprzedaży, nie osiągną wpływów umożliwiających finansowanie takich zadań.

Należy zauważyć, że Agencja Nieruchomości Rolnych dysponuje wykwalifikowaną i doświadczoną kadrą pracowniczą. Duża liczba pracowników pracuje w Agencji od początku jej istnienia (1992 r.), wielu posiada uprawnienia państwowe w zakresie gospodarowania nieruchomościami (rzeczoznawcy majątkowi, pośrednicy, zarządcy). Nie umniejszając kwalifikacji i doświadczenia pracowników starostw powiatowych obiektywnie należałoby się zastanowić, czy przejęcie zadań o tak specyficznym charakterze przez osoby nowe, nie pozostanie bez wpływu na tempo i jakość restrukturyzacji i prywatyzacji mienia państwowego oraz obsługi interesantów.

Mając powyższe na uwadze, ewentualne przekazanie starostom nieruchomości Zasobu a zarazem likwidacja Agencji wymaga gruntownej analizy pod kątem zasadności takiego działania. W szczególności zaś wymagałoby wypracowania odpowiednich rozwiązań, które pozwolą na dalszą realizację dotychczasowej polityki państwa w zakresie gospodarowania nieruchomościami rolnymi, która obecnie realizowana jest przez Agencję Nieruchomości Rolnych.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Marek Sadwacki